

Nati kum wawaxi ma aile
hahalialu atoluk! Ape na teka
natuk tapikiwa, tiliwen laha alia
mamahul hani itax. Na masin ien
i pon lato aile ape hok mewenae
haun ngain ti luluainima.

Kaha ngahati aluiniwa hon

Totowiahui Gerry Maius ma Michael Tolen

Kakai Seimat
Seimat Language
The Ninigo Islands
Manus Province
Papua New Guinea

Papua New Guinea

Kaha ngahati aluiniwa hon © 2022 SIL PNG
Translated from *Keep the Turtles Alive!*
by Theresa Wilson © 2020 SIL PNG,
An adaptation of *I am the Beauty of the Sea*
by Tuula Kaija © 2010 SIL PNG

Publisher's address: SIL, Ukarumpa, EHP 444, PNG

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International Licence.
(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>)

BY (Attribution)-You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

NC (Non-commercial)-You may not use this work for commercial purposes.

SA (Share Alike)-You may adapt and add to this work, but you may distribute the resulting work only under the same or similar licence to this one.

1st Edition, July 2022

No. of copies printed: 100

ISBN: 9980 0 4712 3

PNGSLN: EN0205

Photo credits:

Front cover © Alexander Vasenin CC BY-SA 3.0

P. 1, 10 & 14 © Brocken Inaglory CC: BY-SA 3.0

P. 2 & 3 © Stefan Hunt CC: BY 3.0

P. 4 © Profmauri CC: BY-SA 3.0

P. 5 © Bernard DUPONT CC: BY-SA 2.0

P. 6 © P.Lindgren CC: BY-SA 3.0

P. 7 © Holobionics CC:BY-SA 4.0

P. 8 Photo by L. Wood SIL PNG

P. 9 Photo in Public Domain

P. 11 © Peter Wilton CC: BY-2.0

P. 12 © Francesco Veronesi CC: BY-SA 2.0

P. 13 Photo by T.Wilson SIL PNG

Printed by SIL PNG
Ukarumpa, EHP 444, Papua New Guinea

Nga to nanamilo ka kaie kilan
teka natuk laha tapik ape laha
moih welu.

Nga tahiwi tewau wal ape nga hato hana atoluk leili hepekeun. Lato to hamalum ien sai pan-gapang huohu ape imuh i tapik.

Nga tok hon wanen. Lawe nga heheuta kanitax ti sai Pacific xohixohin hok ti sai Papua Niu Gini.

Nga tapik leili tewau wal
walawalan leili hepekeun patul ti
peixux.

Tehu ien se uli hatoak.

Aope ahanguk sikole 30 ape
nga kiliwau alia hahaniwa peixux
tesol ti nga tapik. Ti ien nga hutui
nga hato.

Ti nga tapikiwa i uke nga ngain
toluhu ti nga tahiwi upia
aweisaluk hani patul ti hepekeun.

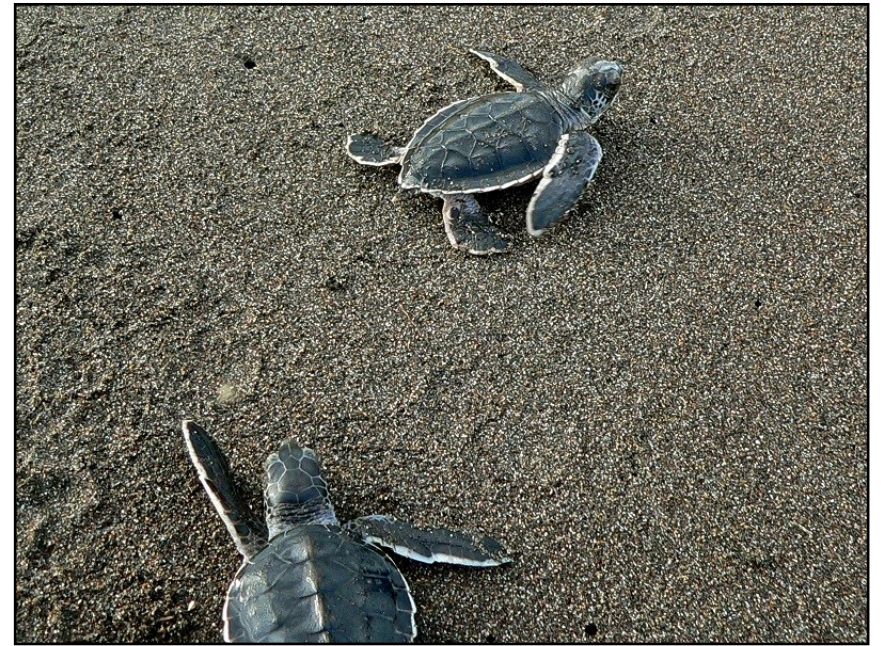
Muhin nga nin talowilou hawane hani ngixi peixux. Ti nga tahiawa ngixi kanitax, tin pate nga kiliwau talowilou xau kosea ti ngixi peixux. Imuh nga tau nahih heu papaxai tesol tonak haun ti itax.

Totonak ti itax kilan waliko tenen tenen i hamatu nga masin upen ti teka teleiai xixi, kapet ma wau. Nga to maamata uke laha tua teleiwa nga imat ti na i pon nga hato.

Tuahe na pahak nga nu to kue
leili ilam nga itini halapa aupol sai
wali makanauk.

Kilan teka tuak ma ukalak laha
kum nin okohi uke hani itax.
Manihuh ma sinen tua aniwa laha ti
laha ninin tutuen patul ti hepekeun.

Nga se tenen manihuh solian ti itax hahatanoi Haeu. Haeu hina pupuasan tetak. Lawe ngain nga ani omeom ti he hok ilam ma kalal ti ngixi peixux. Ti tenen ien i aile ape hok lawe haun. Na masin hok lawe haun, xixi tin i kila.

Na pahak nga hanau, lawe nga kak hani patul ape nga itini aupol he awak.